

Vogelinspectie

ten behoeve van “Hardshock Festival” te Zwolle
18 april 2015

Dillerop natuuradvies

Colofon:

Opdrachtgever: **Organisatie High Energy Events**
Contactpersoon: Mevrouw J. Verbeek
Veldwerk: Dillerop natuuradvies (1 april 2015)
Tekst en foto's: Dillerop natuuradvies
Projectnummer: INV-075

Dillerop natuuradvies

natuuronderzoek en ecologische advisering

Postadres: Hoofdweg 80, 9626 AH Schildwolde
Telefoon: 06 - 51146838
E-mail: info@dilleropnatuuradvies.nl
Website: www.dilleropnatuuradvies.nl

Dillerop natuuradvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, noch voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Dillerop natuuradvies; opdrachtgever vrijwaart Dillerop natuuradvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Festivalterrein Wijthmenerplas	5
2	Wettelijk kader	6
2.1	Soortbescherming	6
2.2	Gebiedsbescherming	7
3	Methode en resultaten	8
4	Mogelijke effecten tijdens het muziekfestival	9
4.1	Aanwezige nestlocaties op het festivalterrein	9
4.2	Aanwezige nestlocaties in de omgeving	9
4.3	Mitigerende maatregelen	10
5	Conclusies en aanbevelingen	11

Bijlagen

- 1 Overzichtskaart met inrichting van het festivalterrein
- 2 Traffic Support
- 3 Overzichtskaart met nestlocaties

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van organisatie High Energy Events is door Dillerop natuuradvies op 1 april 2015 een vogelinspectie uitgevoerd in verband met muziekfestival “*Hardshock*” dat op 18 april 2015 bij de Wijthmenerplas in Zwolle zal worden georganiseerd.

In verband met de Flora- en faunawet en de geldende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde planten- en diersoorten en habitats.

De locatie Wijthmenerplas waar het muziekfestival “*Hardshock*” zal plaatsvinden is aangewezen door de gemeente Zwolle en is er een vergunning afgegeven, waarbij men ervan uitgaat dat er geen negatieve effecten op planten- en diersoorten en habitats worden verwacht.

Naar aanleiding van het monitoringsonderzoek, uitgevoerd door TAUW BV in 2012, voor, tijdens en na afloop van de muziekfestivals “*Hardshock*” en “*Fusion of Dance*” waarbij geen negatieve effecten zijn vastgesteld op broedende vogels en hun vaste verblijfplaatsen door effecten van geluid, licht en activiteit van mensen en voertuigen, is destijds in overleg met de organisatie High Energy Events en Dienst Regelingen besloten om alleen voorafgaand aan het muziekfestival een veldinspectie uit te voeren.

In dit rapport worden de bevindingen en mogelijke effecten van het muziekfestival op beschermde vogelsoorten besproken.

1.2. Festivalterrein Wijthmenerplas

De Wijthmenerplas is een recreatiegebied. Jaarlijks komen hier vele recreanten om te wandelen, op het strand te liggen en te zwemmen. Daarnaast vindt jaarlijks een aantal (muziek)evenementen plaats op het terrein.

Het terreindeel dat ten behoeve van het muziekfestival “*Hardshock*” wordt ingericht bestaat voor het merendeel uit parkeergelegenheid en gazons voor recreatie. Daarnaast bevinden zich op en rondom het terrein groenstructuren, bestaande uit boomgroepen en struweel. De oevers van de plas bestaat voor een groot deel uit strand en her en der langs de plas uit smalle rietkragen.

De locatie bevindt zich volgens de topografische dienst Emmen in atlasblok 21-56 en kilometerhok 42.

2. Wettelijk kader

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soort- en gebiedsbescherming.

2.1. Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dieren plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

De wet maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten en activiteiten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten waaronder de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

1. Nesten die ook buiten het broedseizoen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).

4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenzwaluw, Groene specht en Torenvalk).

Het bevoegd gezag hanteert voor **categorie 1 tot en met 4** de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw.*

De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van **categorie 5** kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen. Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.*

In de Flora- en faunawet is tevens een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Zowel de Flora- en faunawet als de Natuurbeschermingswet 1998 gaan uit van het voorzorgsbeginsel en stellen dat effecten *met zekerheid* moeten kunnen worden *uitgesloten*. Wanneer effecten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, kan daarom nader onderzoek noodzakelijk zijn.

2.2. Gebiedsbescherming

Met betrekking tot de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

Het plangebied Wijthmenerplas maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een ander gebied beschermd middels de Natuurbeschermingswet, noch van Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van externe werking.

3. Methode en resultaten

Naar aanleiding van een uitgebreid monitoringsonderzoek, uitgevoerd door TAUW BV in 2012, voor, tijdens en na afloop van de muziekfestivals “*Hardshock*” en “*Fusion of Dance*”, waarbij geen negatieve effecten zijn vastgesteld op broedende vogels en hun vaste verblijfplaatsen door effecten van geluid, licht en activiteit van mensen en voertuigen, is destijds in overleg met de organisatie High Energy Events en Dienst Regelingen besloten om alleen voorafgaand aan het festival een (vogel)veldinspectie uit te voeren.

De veldinspectie bestond uit het in kaart brengen van (broed)vogels en/of bewoonde nesten op het festivalterrein en in de directe omgeving (100 meter) van het festivalterrein om na te gaan of het muziekfestival mogelijk effect heeft op de aanwezige broedvogels en welke mitigerende maatregelen eventueel moeten worden genomen. De aangetroffen nestlocaties zijn opgenomen in bijlage 2.

Resultaten

Tijdens de veldinspectie zijn de volgende vogelsoorten foeragerend en/of overvliegend in de omgeving van het festivalterrein waargenomen: fuut, kuifeend, wilde eend, merel, zanglijster, pimpelmees, roodborst, tjiftjaf en houtduif. Van deze soorten zijn geen nesten op het festivalterrein of in de directe omgeving (100 meter) aangetroffen. Van de meerkoet, ekster, sperwer, buizerd en zwarte kraai zijn oude (niet bezette) of bezette nesten aangetroffen. Hieronder wordt per aangetroffen nestlocatie een toelichting geven. In bijlage 3 is een overzichtskaart opgenomen met nestlocaties.

Meerkoet (1)

Langs de waterkant in de aanwezige rietkragen is één nest in aanbouw aangetroffen. In het nest lagen nog geen eieren.

Ekster (2, 3 en 4)

In totaal zijn er drie nesten aangetroffen, twee oude nesten (niet in gebruik) en één nest in aanbouw.

Zwarte kraai (5 en 6)

In totaal zijn er twee oude nesten aangetroffen, beide zonder activiteiten.

Buizerd (7 en/of 8)

In het gebied is een paartje buizerd waargenomen en het is mogelijk dat deze soort één van de twee aanwezige oude nesten van de zwarte kraai gaat gebruiken om zich voort te planten. Eén nest bevindt zich in een eikenboom in de singel langs de parallelweg in het verlengde van de provinciale weg (7) en één nest in een eik in de singel langs de toegangsweg naar de gemeentewerken (8).

Sperwer (9)

In het bosje langs de parallelweg in het verlengde van de provinciale weg, waar in de laatste vier jaar een Sperwer heeft gebroed, zijn tijdens de veldinspectie geen activiteiten waargenomen. Omdat sperwers later in het broedseizoen starten met nestbouw en het leggen van eieren (begin mei) is het niet uit te sluiten dat daar in 2015 weer gebroed gaat worden.

Torenvalkkast (10)

In de singel langs de toegangsweg naar het gebouw van de gemeentewerken hangt een torenvalkkast. Tijdens de inspectie zijn hier geen activiteiten waargenomen.

4. Mogelijke effecten tijdens het muziekfestival

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving daarvan van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5-soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

De Wijthmenerplas is een recreatiegebied. Het gebied wordt jaarrond druk bezocht door wandelaars en dag- en waterrecreanten. Er is daarmee sprake van een permanente verstoringdruk in het gebied, waardoor de aanwezige vogelsoorten naar verwachting niet zeer verstoringgevoelig zullen zijn.

4.1. Aanwezige nestlocaties op het festivalterrein

Het muziekfestival vindt plaats op het aanwezige parkeerterrein en de gazons voor recreatie die geen beschermde natuurwaarden herbergen en die het gehele jaar door, vooral in de zomer, intensief voor recreatie in gebruik zijn. Voor het festival geldt dat het festivalterrein is afgesloten met hekken en dat er één toegang/uitgang is. Bezoekers kunnen hierdoor niet buiten het festivalterrein komen. Aan de rand van het festivalterrein is in de aanwezige rietkragen tijdens de veldinspectie, één meerkoetnest in aanbouw aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat er meer meerkoeten en futen de rietkraag gaan gebruiken om daar te nestelen. Om verstoring en overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen, wordt hier aanbevolen om de oever/rietkraag af te schermen met hoge hekken, zodat de aanwezige meerkoeten en futen niet kunnen worden verstoord. Er worden dan ook geen effecten verwacht.

4.2. Aanwezige nestlocaties in de omgeving

Aan de overkant van de plas zijn tijdens de veldinspectie geen nesten aangetroffen. Omdat het broedseizoen net is gestart is het mogelijk dat de aanwezige meerkoeten en futen in de rietkragen hun nesten bouwen. Omdat dit deel buiten het festivalterrein ligt en het festivalterrein is afgesloten waardoor het publiek niet buiten dit terrein kan komen, worden er geen effecten verwacht. Daarnaast zijn langs de toegangsweg naar het festivalterrein toe, twee ekster- en één zwarte kraaiennest aangetroffen. Dit zijn oude nesten en tijdens de veldinspectie zijn hierbij geen activiteiten waargenomen en worden er geen effecten verwacht.

In de omgeving (in het zuidwesten) buiten het festivalterrein in de singel langs de parallelweg in het verlengde van de provinciale weg en in de singel langs de toegangsweg naar de gemeentewerken zijn in totaal twee oude kraaiennesten aangetroffen die geschikt zijn als nestplaats voor de buizerd. Het is niet uit te sluiten dat de buizerd in één van deze twee nesten gaat broeden. Tijdens de veldinspectie zijn er geen activiteiten van sperwers waargenomen. Deze twee soorten vallen onder categorie 1 tot en met 4 van de Flora- en faunawet (artikel 11) waarbij de vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten jaarrond beschermd zijn. De locaties waar mogelijk de buizerd en de sperwer gaat broeden liggen op ruime afstand van het festivalterrein. Invloed van het festival zal voor deze mogelijke (nest)locaties naar verwachting te verwaarlozen zijn. Er worden daarom geen blijvende effecten verwacht op vaste verblijfplaatsen van buizerd en sperwer.

4.3. Mitigerende maatregelen

De belangrijkste zorg voor de organisatie in relatie tot de Flora- en faunawet is het voorkomen van verstoring van broedvogels door mensen die zich buiten het voor hen bestemde festivalterrein (en paden) begeven.

Om de bezoekersstroom te leiden wordt het festivalterrein afgesloten met hekken, met één toegang/uitgang. Bezoekers kunnen hierdoor niet buiten het festivalterrein komen. Hierdoor wordt betreding beperkt tot de looproutes en de ruimtes voor podia, en heeft het publiek geen toegang tot de bosschages en rietkragen.

Mogelijke broedlocaties voor buizerd en Sperwer

Geadviseerd wordt om de parallelweg in het verlengde van de provinciale weg, waar mogelijk de buizerd op één van de twee oude kraaiennesten in de singel gaat broeden en mogelijk de sperwer in het bosje waar deze al jaren broedt, tijdelijk af te sluiten voor verkeer tijdens aankomst en vertrek van festivalbezoekers.

Het feit dat politie/hulpverleners en crew gebruik maken van de parallelweg en de toegangsweg naar het gebouw van de gemeentewerken, zal geen problemen opleveren, omdat deze wegen al dagelijks worden gebruikt door omwonenden en landbouwvoertuigen.

Door het uitvoeren van deze voorzorgsmaatregelen zal geen verstoring optreden en wordt voldaan aan de zorgplicht in het kader van de Flora- en faunawet. Wanneer deze mitigerende maatregelen in acht worden genomen, is er redelijkerwijs geen schade aan door de Flora- en faunawet beschermde vogelsoorten te verwachten.

5. Conclusies en aanbevelingen

Op het festivalterrein zijn geen bezette nesten aangetroffen, met uitzondering van één meerkoetnest in aanbouw aan de rand van de plas in de aanwezige rietkragen.

In de bomen op het parkeerterrein, langs de toegangsweg naar het festivalterrein en in de bosschages aan de rand van het festivalterrein zijn geen bezette en/of jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

Aan de overzijde, buiten het festivalterrein, aan de noordzijde van de plas zijn in de rietkraag nog geen nesten in aanbouw van o.a. de meerkoet en/of fuut aangetroffen. In de zuidwestelijke omgeving, buiten het festivalterrein in de singel langs de parallelweg in het verlengde van de provinciale weg en in de singel langs de toegangsweg naar de gemeentewerken zijn in totaal twee oude kraaiennesten aangetroffen die geschikt zijn als nestplaats voor de buizerd. Het is niet uit te sluiten dat de buizerd in één van deze twee nesten gaat broeden. Deze soort valt onder categorie 1 tot en met 4 van de Flora- en faunawet (artikel 11) waarbij de vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soort jaarrond beschermd zijn. Ook zijn er oude sperwernesten in het bosje, eveneens langs de parallelweg, aangetroffen. Tijdens de veldinspectie zijn er geen activiteiten van sperwers waargenomen, maar mogelijk gaat deze soort daar weer broeden omdat deze zeer honkvast is en jaarlijks terugkeert naar dezelfde broedbiotoop. De locaties liggen op ruime afstand van het festivalterrein. Invloed van het festival zal voor deze mogelijke (nest)locaties naar verwachting vrijwel nihil zijn. Er worden daarom geen blijvende effecten verwacht op vaste verblijfplaatsen van buizerd en sperwer.

Op basis van de bevindingen worden geen negatieve effecten verwacht op broedende vogels en hun vaste verblijfplaatsen door effecten van geluid, licht en activiteit van mensen en voertuigen, mits mitigerende maatregelen worden getroffen.

Aanbevelingen

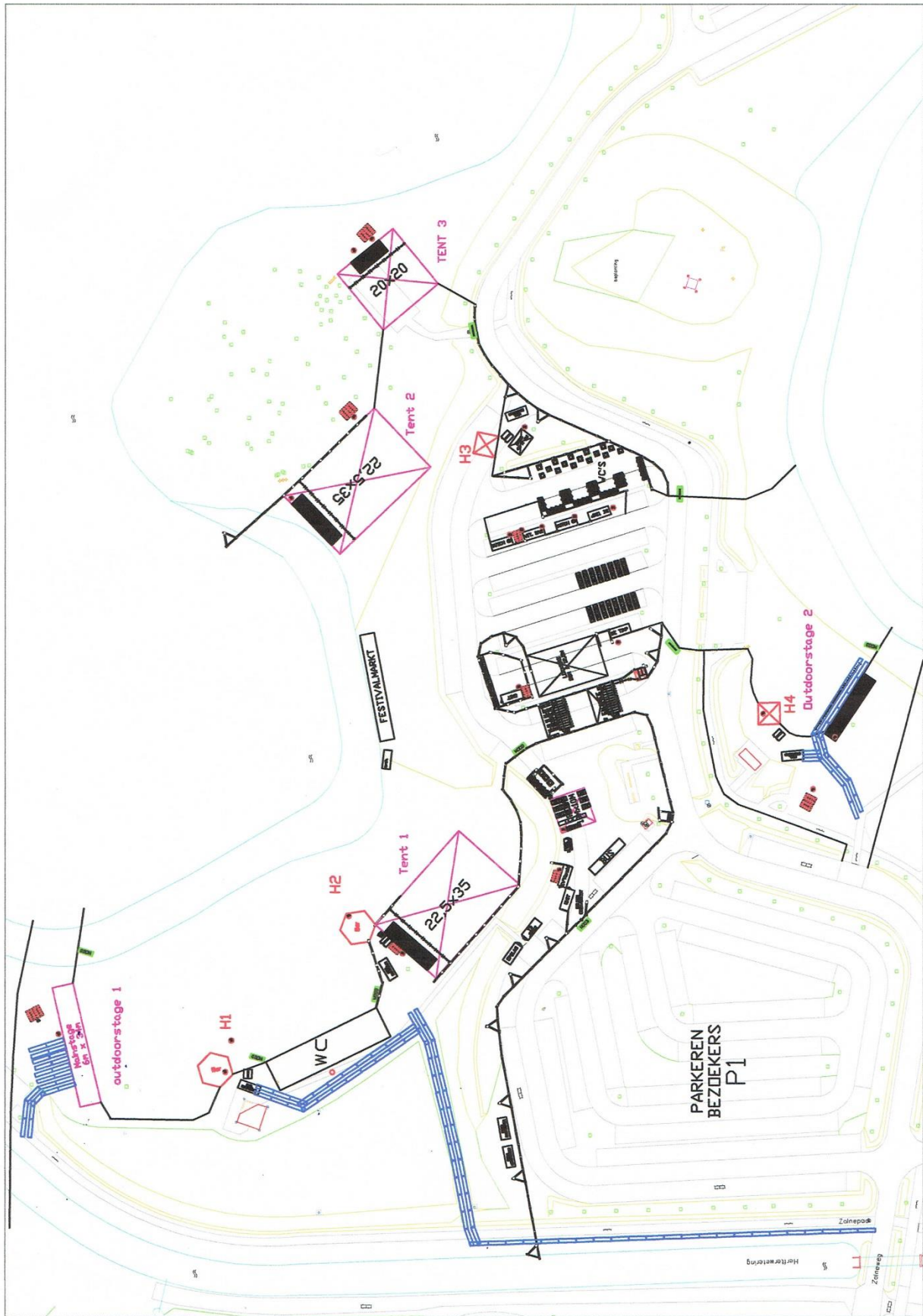
Zorgdragen voor minimale betreding door publiek op plaatsen die voor vogels relatief waardevol zijn, met name de bosschages en rietkragen. Dit kan door het plaatsen van extra hoge hekken.

Gebruikmaken van beperkte verlichting van het terrein, waarbij de verlichting vooral naar beneden gericht dient te zijn.

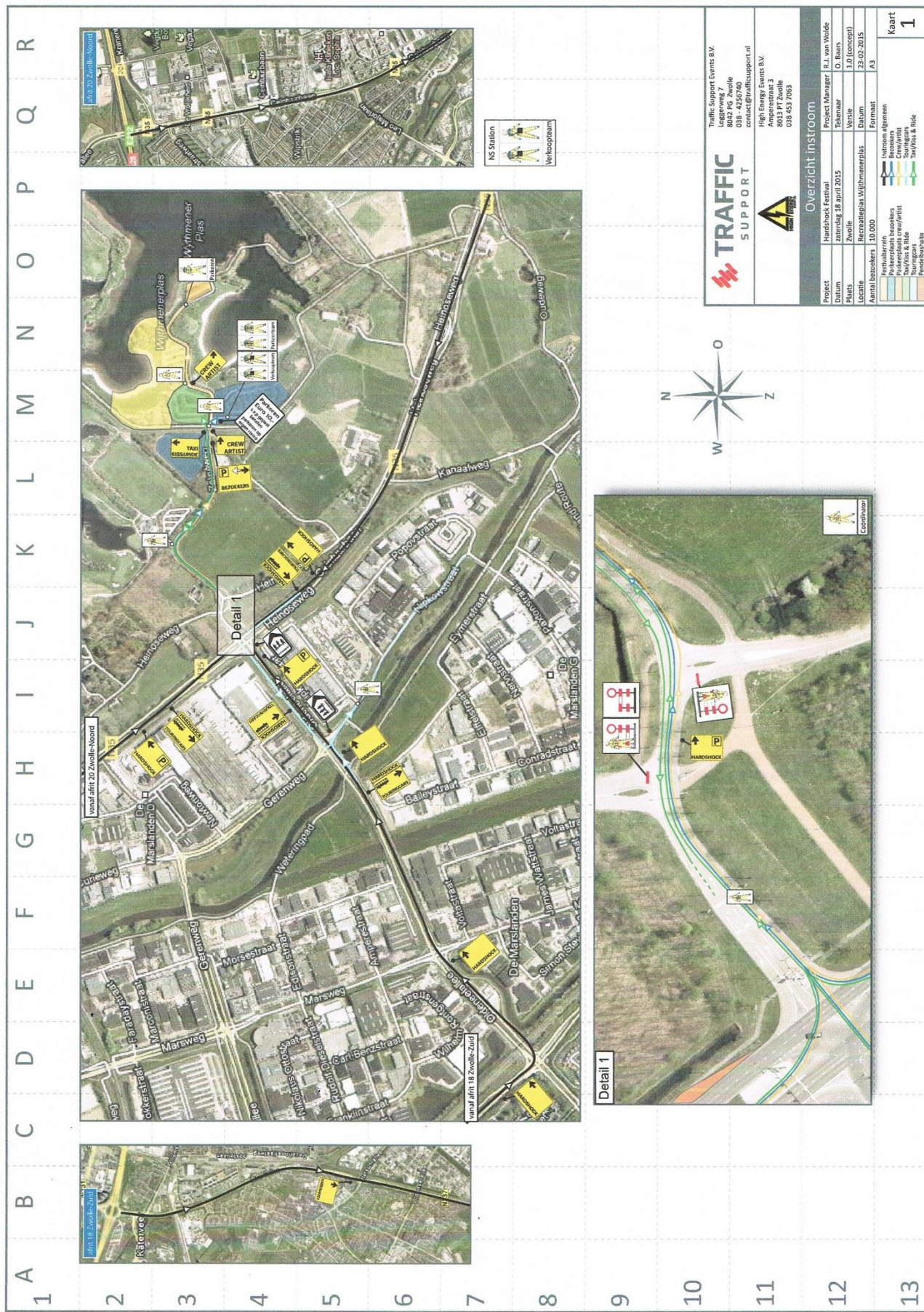
Speciale aandacht gaat uit naar de mogelijke nestlocaties van buizerd (7 en 8) en (mogelijk) sperwer (9). De locaties zo veel mogelijk besparen voor verstoring door verkeer te weren en publiek uit de buurt van de locaties te houden.

Het afsteken van vuurwerk veroorzaakt geluids- en lichteffecten. Het geluidsniveau van professioneel vuurwerk is krachtig en voor vogels zeer gevoelig, aangezien het impulsachtige geluid van vuurwerkknallen ook hoge frequenties bevat. Negatieve effecten op vogels door professioneel vuurwerk zijn daarom niet uit te sluiten. Het geluidsniveau van consumentenvuurwerk is maximaal 116 dB(A) [RNEV, 2004]. Als het vuurwerk dicht bij het muziekpodium wordt afgestoken, blijft het geluidsniveau van het vuurwerk mogelijk onder het geluidsniveau van de muziek. Er is dan geen sprake van een toename van geluid. Over de invloed van lichteffecten op broedende vogels is niets bekend.

Bijlage 1
Overzichtskaart met inrichting van het festivalterrein

Bijlage 2
Traffic Support

Bijlage 3
Overzichtskaart met aangetroffen nestlocaties

